

21989.

Λονδίνο 8 'Ιουλίου 1943.

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Πρεσβείαν Καΐρου

Διέ κ. Πρόεδρον.

Συνομιλία μετά Σάρζεντ περιεστράφη ζήτημα εισόδου Τουρκίας εις τόν πόλεμον. Ἐφόσον, εἶπε κ. Σάρζεντ, τό μεσανατολικόν μέτωπον εὑρίσκετο ἐν Ἀφρικῇ ζήτημα προσχωρήσεως Τουρκίας εἰς Συμμαχικόν στρατόπεδον εἶχε χαρακτήρα θεωρητικόν καί αἰσθητικόν συζητήσεις δέν συνεχίσθησαν Τουρκίαν πέραν ὀρίου τινος ἀφού γραμμῆ τοῦ κυρδός εὑρίσκετο τόσον μακρυνά. Ἀφ' ἧς ὁμοῦς ἡ Ἰαφρικανική ἐκστρατεία ἐπερατώθη μέ κεραυνοβόλον ταχύτητα οἱ Τούρκοι ἀντελήφθησαν ὅτι ἡ περίπτωσις τῆς συμπεριφορῆς των ἀπώλεσε τόν ἀκαδημαϊκόν χαρακτήρα καί προσέλαβε δραματικὴν ἐπικαιρότητα ἐξ οὗ καί ὁ κολληκλασιαμὸς τῶν περί ουδετερότητός δηλώσεών των. Ἐἰς τό σημείον τοῦτο κ. Σάρζεντ ἠρώτησε γνώμην μου εἰς τὸ εἶναι νομίζω ὅτι ἡ σθεναρὰ αὐτῆ ἐκφρασις ἐπιθυμίας ουδετερότητος τῶν Τούρκων ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν Τουρκικὴν πραγματικότητα ἢ εἰς ἄλλωσ ἀπλῶς εἰς τό νά προκαλέσῃ ἀπ' ἀρχῆν προκαταβολῆς ἐκ μέρους Συμμάχων στρατηγικῶν ἐδαφικῶν ἢ ἄλλων πλεονεκτημάτων ὑπὸ μορφήν δελέατος. Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἴδιον ἐρώτημα μοί εἶχε τεθῆ καί ὑπὸ κ. Ἰντεν. Συνοψίζω ἀπάντησίν μου ὡς ἐξῆς: "Κ. Μενεμεντζόγλου ὃν γνωρίζω προσωπικῶς εἶναι πτόκος καί ὑπογραμμὸς τοῦ Τουρκικοῦ δικλωμέτου μέ κατευθυντηρίους γραμμὰς καί γνώμονας ἀδ-

στηρῶς ἐθνικιστικούς. Ἐν προκειμένῳ δὲν ἀποκλείεται νὰ μετέρχηται τὴν πολιτικὴν ἐπὶ τὴν συνοψιζομένην εἰς τὴν ἰσχυρὴν πρόφασιν: "Ἡ Τουρκία δὲν ἔχει ἀπολύτως κανέν συμφέρον νὰ ἐμπλακῇ εἰς τὸν πόλεμον ἀπ' ἐναντίας τῆς πολιτικῆς τῆς οὐδετερότητος τῆ εἶναι ἡ κλέον συμφέρουσα" διὰ νὰ προκαλέσῃ ἐκ μέρους τῶν συμμάχων προτάσεις παραχωρήσεων ἐδαφικῶν. Ἡ τέχνη τοῦ Μενεμεντζόγλου συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοὺς Συμμάχους νὰ ἀναλάβουν τὴν εὐθύνην καὶ τὴν πρωτοβουλίαν παραχώρησης ἀντισταθμισμάτων τοιαύτης σπουδαιότητος ὥστε νὰ κεισθῇ ἡ Τουρκία ὅτι ἐν τῇ οὐδετερότητι ἦτο δι' αὐτὴν ἐκωφελεῖς ἐναπόκειται εἰς τοὺς συμμάχους νὰ καταστήσουν τὸν πόλεμον ἀκόμη λυσιτελέστερον. Ὁ Σέρ Ὁρμ ἐννοήσας τὸν ὀκαινιγμόν μου με ἐβεβαίωσεν ὅτι (1) ἡ χώρα του δὲν προέβη οὔτε δὲ ἦτο δυνατόν νὰ προβῇ εἰς οὐδεμίαν πρότασιν παραχωρήσεως ξένων ἐδαφῶν ὡς τὰ Ἀωδεκάνησα εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ (2) δὲν πρόκειται οὔτε εἰς τὸ μέλλον νὰ κάμῃ τοιαύτης φύσεως προτάσεις εἰς τὴν Τουρκίαν εἰς βάρος τῆς Ἀωδεκαννήσου ὅπως ἐπιτύχῃ προσχώρησίν της. Μὲ πολλὴν ἀνακούφισιν ἤκουσα τὰς διαβεβαιώσεις ταύτας Βρεταννῶν φίλων μας δὲν μοῦ διέφυγεν δὲ καὶ ἡ κάποια ἀπαγοήτευσίς των ἀπὸ τὴν Τουρκίαν.

ΑΓΝΙΔΗΣ.